

Darvasi László

EGY KALAUZ HALÁLA

Senki se gondolhatja komolyan, hogy semmiség végezni egy kalauzzal. Fiatal, szőke, kissé elhízott férfi volt, a nevét nem tudtam, honnan is tudtam volna, a kalauzoknak nem szokásuk bemutatkozni, ami máskülönben érthető. Végül is el kellett neveznem, azt mondtam magamban egy hétfői reggelen, utazásom kezdetén, amikor mindennapi vonatkozásaimat kezdtem meg A-ból B-be, mert a hét csaknem minden napján vonatra szálltam, A városban éltem, és B városban kellett dolgoznom és tanulnom, a munkaköröm és a tanulmányaim máskülönben lényegtelenek, viszont a vonat, amivel a munkahelyemre érkeztem, a legkézenfekvőbb közlekedési eszköznek tetszett, így hát azt mondtam magamban ennek a fiatal, szőke és kissé testes kalauznak, azt mondtam, hogy Pantokrátor. Elneveztem őt Pantokrátornak, mert nem mutatkozott be nekem, igaz, miért is tette volna. Fél óra B-be, ez pontosan húsz kilométer, úgy tartják mifelénk, méterrel se több. Az itteni emberek jogos büszkeséggel magyarázzák az idegeneknek, hogy a mi földünk mennyiféle eseményre tanúság, emlékezés és példázat. Minden ház mementó, még a vonatút első perceiben felfehérlik a sövényekkel körbeültetett teraszos udvarház, melynek vete-ményesében úgy száz éve forradalmárokat koncoltak fel. Aztán a felkelők visszajöttek, és ők terelték egybe a hallgatag, csizmás férfiakat. A töltés mellett kanyargó földút partján kopott fészületek állnak, sárga vagy nyújtpiros Jézuskák, bokájuknak támasztva az üres befőttes-üveg, mert a virágot másnapra kilopják, vagy nem lopják ki, egyszerűen csak kiveszik és eldobják, nem rosszindulat ez, csak a valamit tenni kell szelíd kényszere. Gyakran tölcserít formálva kavargó a por, miközben a csenevész fák engedelmesen behajolnak a forró szellőkésekbe. A folyóhoz közeledve a nyírfák között lugast is látni, itt pedig egy híres író alkotta meg a főművét, megírta, leköltözött ide, itt élt tíz évig, aztán továbbhurcolkodott, és ezen egy kicsit csodálkoztam, hogy ez így megy a főművekkel. Időnként gyúrt arcú, apró gyerekek dobálják meg a szerelvényt, öklömnyi töltéskövek törik át a fülkék sikoltozva felszikkázó ablakát. Máskor meg állunk, és nem tud-

juk, miért állunk. Egyszer félúton, épp a folyó előtt lassított, és zökent nagyot a szerelvény, aztán este már fáradtan nyúltak el a fák árnyai, és mintha egy hatalmas, az ég gennyes hasáról elválni készülő vércsepp lett volna a Napkorong. Akkor valaki kiáltott. Olyan volt, mint egy jajkiáltás máskülönben, és a megránduló szerelvény nem előre indult, hanem egyszerűen tolatni kezdett, és a vasúti társaságnak, a mozdonyvezetőnek vagy kinek tökéletesen igaza volt, hogy így döntött, hogy azt az elhatározást hozta, visszafelé indulunk, mert a napnak ebben a szakában már valóban hazafelé tartottak volna azok, akik velem együtt indultak. Vagy néha el sem indult a vonat A-ból, ültünk a kupéban, a peronon cigarettáztak, néhányan berúgtak, letekerték a demizsonok nyakáról az átázott rongyot, vagy az újságpapírba csomagolt, fehér falú literes üvegekből harapták ki a dugót, és ünnepelni kezdtek, legyen ünnep, ha már állunk, ha már nem megyünk sehová.

Jegyeket, bérleteket kérem ellenőrzésre, mondta a kalauz.

Én pedig elneveztem Pantokrátornak.

Jegyeket, bérleteket kérem ellenőrzésre, mondta mindig Pantokrátor. És amikor tíz vagy húsz perc múlva visszafelé tartott, mert nem volt hosszú vonat a miénk, mindössze négy-öt kocsi, néha meg csak három, és nem lehet tudni, hogy miért hosszabb vagy rövidebb bizonyos utazási napokon, mert például olyan napokon, amikor várni lehetett, hogy sokan utaznak majd, mert útra kelnek a batyusok, a fekete ruhás szektások, a diákok, és nekiindulnak az overallosok, mégis csak három szerelvényt indítottak, máskor viszont, egy szemerkélő esőtől tompa, hétvégi reggelen, hat üres kocsi csattogta át a végtelen szürkületet B-ig, de végül is mindegy, öt kocsi vagy három, a kalauz mindig hamar visszaért, és amikor újra elhaladt mellettem, akkor is rám pillantott, és megkérdezte, hogy utazási okmányomat ellenőrizte-e már.

Az imént kezelte, kalauz úr, mondtam.

Pantokrátor vagy, mondtam magamnak.

Bólintott, rendben, ha már kezelte a jegyemet vagy a bérletemet, akkor rendben.

Ha az ember sokat utazik, mint én, érdemes bérletet váltani, ezért én is kiváltottam a bérletet, előtte lefényképeztek, és aztán a bérletem lapjaira vezették a személyes adataimat, és ez azért is nagyszerű dolog, mert ha a rendőr igazoltat vagy fáj a fogad, akkor nálunk a vonatbérletet gyakran elfogadják. Vagy mondjuk, és ezt másoktól, megbíz-

ható emberektől hallottam, például a könyvtári belépőt is elfogadják bizonyos közlekedési eszközökön, mert mindenki tudja, hogy a bérlet fontos dolog. Recept persze nincsen, néha, ki tudja, miért, elveszik a bérletedet, és aztán adnak másikat, vagy nem adnak.

Jegyeket, bérleteket kérem ellenőrzésre, mondta a kalauz. Viszont már akkor is megváltozott az utasok hangulata, ha ő a következő, szomszédos kupében ellenőrzött, és errefelé tartott, nekem is hevesebben vert a szívem, amikor öntudatlanul is készülni kezdtem arra, hogy mindjárt kinyitja az ajtót, és beköszön, holott azt is tudtam, hogy a bérletem rendben van, de azért mégis izgultam, vagy szenvedélyesebb lettem, nem tudom.

Egyszer maszturbálás közben köszönt rám. Hirtelenjében fogalmam se volt, hogy észrevette-e, mit csinálok, aztán arra jutottam, nyilván igen, tisztában volt a helyzettel, de most sem mondott mást, mint amit szokott, azt mondta, jegyeket, bérleteket kérem ellenőrzésre. És bólintott. Gondoltam, egy kicsit abbahagyom, amíg bal kézzel odaadom neki a bérletet, viszont nem jó abbahagyni az ilyesmit, és a fantáziaképek is olyan gyorsan tűnnek a semmibe, mintha súlyos függönyt rántanának egy fényes ablak elé. Éppen egy nagyon öreg, görcsös akác törzsére gondoltam, és olyan szépen láttam ezt a vén, korhadó akácot, a kéreg közt futkározó, piros hátú katonabogarakat, a fekete tetveket és a fa tövében fehérlő gombák kalapjait, úgyhogy nem hagytam abba a maszturbálást, talán csak valamivel visszafogottabban csináltam, ő meg, akit Pantokrátornak neveztem, talán mert mégis észrevette, hogy mivel foglalatoskodom, szokatlanul sokáig vizsgálta a bérletet, bámulta a fényképemet, aztán többször is hangsúlyosan rám pillantott, úgy véltem, összevetette a két dolgot, mert más lesz a maszturbáló ember arca, mint az, amelyet egy igazolvány vagy egy érvényes bérlet mutat, eltérő vonások jelennek meg, az illető ember, mondhatni, új oldaláról mutatkozik meg, felfedi valódi énjét, ahogy mondani szokták. De az is lehet, hogy Pantokrátor egyszerűen csak buzi volt. Viszont soha nem közeledett, amíg meg nem gyilkoltam, vagyis ha buzi volt, akkor egy nagyon félsős buzi volt, egy titkos buzi, mert nem volt bátorsága odaülni mellém, elbeszélgetni és kíváncsiskodni, ahogy ez ismerkedésnél szokás, még akkor is, ha efféle természetű munka közben, a nyilvánosságot ilyen szembeszókozó módon feltételező munkakörben, mint az övé, valóban nem könnyű buzinak lenni. Vagy igenis buzi volt Pantokrátor, de nem félsős buzi volt, hanem egy olyan buzi, akinek nem voltam az esete, nem

tetszettem neki, nem jöttem be neki, hogy a látványom nem érintette meg a testét és a lelkét, másféle társra vágyott. Istenem, gondoltam, hány és hány különböző lehetőséggel bírunk, micsoda mérhetetlen gazdagságot, mennyi árnyalatot és sorsszerű apróságot bíz ránk az életünk, hiszen soha nem tudjuk meg, ha dolgok így vagy úgy állnak, hanem rendre azzal kell szembenéznünk, hogy állhatnak így is és állhatnak amúgy is, és ez csodálatos dolog. Én se tudtam meg soha, hogy Pantokrátor buzi volt vagy sem. Forgatta a bérletemet, megnézte előlről, aztán újra a hátlapot vizsgálta. Lehet, hogy Pantokrátor nem volt buzi, egyszerűen csak kíváncsi volt, érdekelte a dolog, jelesül az, amit tovább csináltam, más ember miként könnyít magán, egy szimpla utas, és, mondjuk, nem is akármikor, hanem éppen az úti okmányának az ellenőrzése közben. Nem tudom. Vagy egyszerűen csak valóban a bérletem érdekelt, és mindegy volt neki, hogy tanuló, alszom vagy a farkamat verem közben, mert mifelénk sokan csaltak a bérletekkel, hamisították, jogtalanul átruházták. Végül bólintott a Pantokrátor, és továbbhaladt. De mire visszaért, és szokása szerint megkérdezte, hogy a jegyemet vagy a bérletemet ellenőrizte-e már, én fáradtan bólintottam, hogy igen, viszont én is túl voltam a dolgon.

Egyszer pedig imádkoztam, rám tört valami furcsa érzés, nem kétségbeesés vagy félelem, mert ezeknél jóval jegesebb és visszavonhatóbbnak tetsző érzés volt, imádkozni kezdtem, nem szabályosan, hanem úgy, ahogy az eszembe jutott, szavakat, szavakat mondtam ki, hozzá beszéltem, Istenhez, kérlek, lásd, legyen. Elbeszéltem neki egy-két dolgot magamról, aztán arra gondoltam fájdalmasan, hogy ebben a pillanatban, amikor ezt teszem, hányan és hányan imádkoznak messze a földkerekségen, plusz ott van az üstökösök csóváival összekaristoltság világegyetem, a földönkívüliek, az ufók, akik szintén imádkoznak bizonyos pillanatokban, így hát, nyilván, most is. Ekkor köszönt rám Pantokrátor, kérte a jegyemet vagy a bérletemet. Azt hiszem, rajta töltöttem ki a csalódottságomat.

Imádkozom, kalauz úr, bocsásson meg, magyarázkodtam rémült kellelenséggel, mert a megszólalás szükségessége máris eltörölte a bosszúságomat, egészen úgy beszéltem, mintha a másodosztályon nem szabadna imádkozni, tilos lenne, de én mégis megteszem, és nem érdekelnek a következmények. Pantokrátor nem szólt, csak nézett a mosottkék kalauzsapka alól, fél arca árnyékban, ujjai között fehérré toll billegett. Most toll, máskor meg lyukasztó.

Jegyeket, bérleteket kérem ellenőrzésre, mondta újra.

Imádkozom, kalauz úr, válaszoltam halkán.

Jegyeket, bérleteket kérem ellenőrzésre, ismételte meg, ami kissé meglepett, mert ritkán hallottam, hogy ismételt volna. És akkor abbahagytam az imádkozást, mert végül arra a belátásra jutottam, hogy ilyen helyzetben tényleg nem lehet imádkozni, kérik a jegyet vagy a bérletet, minek bármi egyebet tenni, mint hogy odaadjuk azt, amivel igazolhatjuk, kicsodák vagyunk és hová tartunk. Neki, Pantokrátornak, kérnie kell a jegyet, mit tehetne mást, nem azért, mert én őt Pantokrátornak hívom, hanem mert ez a munkája, a feladata, ezért fizetik, én meg, ha már így alakul, ilyen helyzetben hagyjam abba a szavak tékozlását.

És abbahagytam.

Nem imádkoztam többé a vonaton, elment a kedvem a dologtól, azt hiszem, végleg elment. Egyszer pedig elütöttünk egy embert. Miféleképp alig van olyan mozdonyvezető, aki ne ütött volna már el valakit, ne robogott volna bele mozdonyával egy vigyázatlan autóba vagy a sínek közt megakadó, tehetetlen busz színes buborékjába. A mozdonyvezetőség munkaköre, hogy így mondjam, ezzel az általános veszéllyel járt. A vonat kettévágta a férfit, nem tudtuk meg, miért, mert részeg volt, vagy öngyilkos akart lenni, figyelmetlenségéből, én meg arra gondoltam, hogy a környékünk egy újabb fontos történettel lett gazdagabb. És ha majd valakinek egyszer mesélek erről a tájról, a messzeségbe nyúló, laposra döngölt földről, a rezgő akácokról, az ég puffadt hasáról, arról a csökönyös ragaszkodásomról, ami a sőtől szétmarrt rétekhez, a kánikulától beteggé aszott vagy a talajvíz megrohasztotta növényekhez fűz, vagy ha ama némán gyűlölködő, vak haragot hozom szóba, ami szintén gyakran föltámad bennem, amikor szülőföldemnek és mindenkori otthonomnak kell tekintenem mindent, holott itt voltaképpen csak elveszni lehet, mert az általános, közös sors az, hogy végül szavaidat vesztve beleveszel a sárga porral keveredő égi szürkébe, mert olyan földön állsz, amelyet nem másíthatsz meg, amelyet nem alakíthatsz, amelyet nem téríthetsz meg, hanem csak kitartasz a göröngyei és buckái között valameddig, kitartasz csökönyösen és dacosan, és aztán különösebb felhajtás nélkül valóban belemosódom rád szakadó láthatárba, mondván, barátom, hát ez az Alföld, ennyi és ne tovább, szóval ha ilyesmikről beszélek majd egyszer, akkor nem szabad elfelejtenem azt az apróságnak tűnő dolgot, hogy a vonatunk által kettévágott férfi bal csuklóján karóra pántja csillogott, valami fényes kínai óra talán, és az ablakomból kihajolva

pontosan láttam, hogy a mutatók, melyek a katasztrófa hatására megálltak, egyszerre haladni kezdtek, egy egész percen át újra működött a szerencsétlenül járt férfi csuklóján az órája, és aztán végleg megállt, hát ez az, amit mindenképpen el kell majd mondanom egyszer, hogy vannak, lesznek ilyen távoli egyperceink, melyek nélkülünk múlnak, de mégis velünk töltik, mint holmi kérértlen mulatságban, az időt.

Pantokrátor néha elszívott egy cigarettát.

Húsos ujjai között billegett a fehér rudacska, és kissé mindig előre tolta az alsó állkapcsát és ajkát, ahogy kifújta a füstöt, hogy az előre és felfelé távozzon az arcából. Egyszer kértem tőle tüzet, nem szólt, de arcomba csattintotta az öngyújtóját. Úgy tudtam, amióta a járaton utazom, egyszer sem hiányzott. Eleinte még kihagytam egy-két napot, aztán akkor is kíséaltam az állomásra, hogy megfigyeljem, mert figyeltem én is őt. És mindig ő teljesített szolgálatot, ő szállt le a vonatról, amikor az A-ba ért, és ő intett, hogy jól van, indulhatunk.

Nem tudtam meg, érdekelték-e a világhírek vagy a színes, helyi pletykák. Vagy két hétig a táskarádiómmal jártam át B-be, de nem zenét hallgattam, hanem a hírsatorna frekvenciájára állítottam a kereső fekete vonalkáját, és amikor jött Pantokrátor, hogy a jegyeket, bérleteket kérje ellenőrzésre, akkor éppen azt mondták be, hogy robbantottak, meg hogy a közelben elraboltak valami vízfejű gyermeket, hogy lezuhantak, kisiklottak vagy loptak, csaltak, de neki az arca se rezdült ezekre a hírekre, mire én, mert engem speciel nagyon érdekelt minden, ami a távoli világban történik, intettem neki, és megszólítottam.

Mit szól hozzá, kalauz úr, kérdeztem.

Nem válaszolt.

Köszönöm, mondta, és visszaadta a bérletet.

Olyan sokféleképpen lehet eljátszani a jót, mondtam neki.

Nem válaszolt, tisztelgett, elment.

Jegyeket, bérleteket kérem ellenőrzésre, mondta a szomszédban is.

Biztosra akartam menni, úgyhogy indulás előtt a konyhaasztalra helyeztem a bérletemet, és nagy erővel beleütöttem a homlokomat az ajtófélfába, hogy még valóságosabbá tegyem a helyzetet. Ezért hát jogosulatlanul utaztam aznap.

Jegyeket, bérleteket kérem ellenőrzésre, mondta Pantokrátor, amikor megérkezett.

Van egy nő, néztem az arcába, és önkéntelenül tettem egy mozdulatot, a homlokomhoz értem, és véres lett az ujjam. Biztos a kalauz úr is tudja, hogy van ez. A nők. A vonaton is utaznak nők, tettem

hozzá, hogy értse, mire gondolok. Nem is az, folytattam, hogy basztunk már, mert különben basztunk, bölintottam, ezen már túl vagyunk, hanem hogy ő és én, ez a nő és én együtt olyan furcsaságokat élünk meg, hogy tulajdonképpen a szerelem is a furcsaságok története, nemde, kalauz úr? Pantokrátor hallgatott. Úgy igyekeztem beszélni, hogy ne legyek túlon túl közvetlen, habár ez nagyon kétséges vállalkozás volt, nem tagadom. Mert egy nő öléről beszélni, egyszerűen szólva leírni a szerelmemnek a pináját egy másik embernek, egy idegennek, nos, akkor valóban a törvény túlpártján téblábolunk. A legutóbb, amikor basztunk, úgy két napja lehetett, mondtam Pantokrátornak, én voltam felül, akkor a nőm arcára szállt egy légy, és ő nem vette észre, mert jó volt neki, én meg nem akartam a legyet elzavarni, hanem azért imádkoztam, hogy a légy átszálljon az arcomra, és tényleg átszállt. És ezek csodálatos dolgok. Van remény, kalauz úr, habár igaz, ami igaz, itt, a vonaton már nem imádkozom. Pantokrátor nem válaszolt, úgy állt előttem, mintha árva szót se szóltam volna.

Nincs nálam a bérletem, mondtam hirtelen, és igyekeztem réműlt arcot vágni. A réműlet, mintha egy légy tonnányi súllyal nyomná az arccsontomat, hogy menten beszakad.

Akkor a jegyét mutassa, mondta ő szenvtelenül.

Nem váltottam jegyet sem, kalauz úr, tártam szét a karjaimat, és láttam, hogy észreveszi a vért, hogy véres a homlokom, a kezem meg az ingem nyaka, mert bevartam a fejem az ajtófélfába, mielőtt elindultam, bevartam, hogy valóságosabb legyen ez az egész, a vallomásom, végeredményben szembeszálltam Pantokrátorral.

Akkor meg kell büntetnem, mondta ő.

De én tovább beszéltem neki, tudja, kalauz úr, én nem szeretem ezeket a szavakat, hogy pina, meg hogy baszás, és a lehetőség szerint kerülöm is a használatukat, viszont jártomban-keltemben rendre azt tapasztaltam, hogy nagyon sok ember meg éppen hogy a kedvét leli ezeknek a szavaknak a kimondásában, izgatottak és lelkesek lesznek, azt mondják, pina, és akkor húúúú, csücsörítene az ajkukkal, a szemüket forgatják, pina, mondják és elképedt arcot vágnak, pina, kiáltják és elsápadnak, szinte megrettennek, pina, kiáltják, és fogják a fejüket vagy könnyekre fakadnak, pina, suttogják, pina, pina, pina, és hát, nem tudom, kalauz úr, próbáltam meg mosolyogni, Ön hogyan van ezzel a dologgal, beszél-e, mondjuk, a pináról vagy a baszásról, vagy mit tart ezekről a szavakról. A bérlet is fontos, tudom, de a pina is az, még ha nem is jó kimondani, mondtam neki. És tudtam, hogy

veszélyes vizeken evezek. A kalauz nézett, nem válaszolt, ujjai között ott gyűrődött már a büntetési csekkfüzet. Vagy, folytattam, az is előfordulhat, hogy a kalauz úr buzi, ami engem nem zavar, mint ahogy nem is lelkesít különösebben, nekem nincsenek fenntartásaim a buzikkal vagy a nem buzikkal, de azt megértem, természetesen, hogy ha a kalauz úr buzi, akkor nem nagyon érdekli a pina. Bár szerintem a dolog nem teljesen kizáró ok. Hallottunk már olyan buzikról is, kalauz úr, akiket igenis érdekelt a pina. De ha a kalauz urat nem érdekli a pina, én azt is megértem. Tökéletesen megértem a kalauz urat, mondtam, és bólintottam.

Ezer forint a büntetés, válaszolta a kalauz, ha helyben fizet, ha bemegy az állomásfőnökségre, akkor kétezer.

Ha a hétvégéig befizeti, tette hozzá.

Hiszen tudja, hogy van bérletem, kalauz úr.

El is hagyhatta, vont a vállát Pantokrátor, szépen csinálta, úgy csinálta, mintha nem is csinálta volna, megmozdul egy váll, vagy csak elképezed. Rádadásul igaza is volt, elhagyhattam a bérletemet, elhagytam, elvesztegettem, eladtam vagy ellopták. Úgyhogy nem is vitatkoztam tovább, de nem fizettem, szépen összehajtottam és elraktam a kitöltött csekket, majd bemegyek az állomásfőnökségre, az is esemény lesz, úgyse jártam még ott, majd ismerkedem, szóba elegyedek ezzel meg azzal, egy állomásfőnökségen sokan vannak, így képzeltem, sok fontos ember, lesz ott buzi is, talán. Vagy nem lesz, de a bonyodalmak elsimulnak végül.

Pantokrátor elment, aztán láttam, hogy sokáig cigarettázik a peronon. Azt hiszem, dühös lettem. Arra gondoltam, mi lenne, ha elhíresztelném a többi utas között, hogy Pantokrátor nem is igazi kalauz, mert erre a vonalra nem is kell kalauz, ez egy ingyenvonal, hogy erre a vonatra bárki és bármikor igényt tarthat, ha úgy van kedve vagy szüksége. Vagy Pantokrátor lopja a vasutat. Mert miért nincs szarpapír a vécén, miért hiányzik megannyi budiból az ülőkék karimája, vagy hol vannak a kabátfogantyúk, és nem működik, láttam, hogy egyszer valaki kipróbálja, a vészfék sem. Pantokrátor hazaviszi őket, azért. Miért hiányoznak a vagonok mennyezetéről az égők, az ülések támlája fölül a szépséges természetfotók és a városképek, vagy a karfák üregéből kikattintható alumínium hamuedénykék? Mert Pantokrátor hazaviszi őket, mert lop. A magány gondos kertész. Bizonyos lelki növényeket kíméletlenül kiirt, némelyeket meg az égig növeszt. Arra jutottam végül, hogy megölöm Pantokrátort. Nem ke-

rített hatalmába gyilkolási vágy, nem lett rajtam úrrá szenvedélyes gyilkolási ösztön. Azt gondoltam, megölöm Pantokrátort, és akkor jobb lesz. Halott vagy, Pantokrátor, úgy akarok utazni, hogy ne élj, nem vagy, nem is leszel már. Mi az, hogy jó. Mi az, hogy legyen jobb, ez miféle kivagyfi kívánság, amikor van bérletem, helyem, fülkém, vonatom és időm, s a nekem megadatott tér engedi, hogy úgy járjak fel s alá benne, mintha pokoltól a mennyországig tenném meg az utat nap mint nap. Kilököm a peronról, amikor cigarettázik, úgy lököm ki, mint egy bábut. Esetleg utánavetem a bérletem. Elvágom a torkát. És nem jön majd másnap, nem köszön rám, hogy jegyeket, bérleteket, nem jön, mert a töltés oldalában rohad, vagy elsodorta a víz, állatok rágják. Hiába mondja a legkedvesebb hangján, hogy jegyeket, bérleteket kérem ellenőrzésre, én elvágom az élete fonálát, mert a jót annyiféleképpen el lehet játszani. De aztán mégis más történt.

Megjött, állt fölöttem, mint egy puha felkiáltójel, izzadt. Nem kért jegyet, sem pedig bérletet, semmit sem kért, egyszerűen leült mellém. Leült, a sapkáját a térdére tette.

Tudja, én sem szeretem azt a szót, hogy pina. Nem szeretem azt a szót sem, hogy baszás, meg még van ezer vagy százezer szó, amit nem szeretek. Ha jól belegendolok, ennyi szó kitesz egy nyelvet.

Rágyújtott, s közben kibámult az ablakon.

Azt hiszem, nem vagyok buzi. Maga szerint az vagyok?

Nem tudom, mondtam. Végül is mindegy, nem?

Az, bólintott, teljesen mindegy, s ahogy kifújta a füstöt, ahogy kigomolygott az ajkai közül a szürkekék felhő, hallottam a szavait is.

Tudom, hogy meg akar ölni, mondta.

Igen, válaszoltam, azt tervezem, hogy végzek magával.

Tetszik a bérlete, mondta.

Köszönöm.

Sokáig hallgatott, veszettül csattogtak a kerekek, a vonat sípolt. Lassított a mozdony, fölgyorsult újra. A földeken emberek dolgoztak, káposztaföldek, paradicsomföldek, kipányvázott tehének, egy romos gazdaság, terepjáró.

Tulajdonképpen megértem magát, nyomta el a csikket. Megértem, hogy erre az elhatározásra jut. Hanem egy apróságot mégis kérnék magától, mielőtt megteszi.

Közelebb hajolt, s miközben belélegeztem a szájából ömlő nikotint, úgy éreztem, a következő pillanatban megcsókol.

Arra kérném, suttogta, hogy imádkozzon. Imádkozzon előtte egy percre, mert szerintem maga el tudná mondani, milyen legyen a világ, ez a föld, kimutatott az ablakon, amelyen ide- és odautazgatunk, és amelybe, néhány kisebb csalódás és öröm után, vagy afféle édes bizonytalansággal a szívünkben, hogy voltunk-e egyáltalán, beleve-
szünk.

Tiszatáj, 2003/10.

DARVASI LÁSZLÓ (1962, TÖRÖKSZENTMIKLÓS) JÓZSEF ATTILA-DÍJAS PRÓZAÍRÓ